

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Vad bör straffas (SOU 2013:38)

Rikssarkivet har tagit del av rubricerade promemoria och har i huvudsak inget att invända mot de förslag som lämnas, men vill ändå lämna följande synpunkter.

Rikssarkivet konstaterar att endast två av förslagen berör myndigheten.

Vad gäller skyddet för beteckningen svenskt arkiv föreslås att böter ersätts av en möjlighet för allmän domstol att vid vite förbjuda att den skyddade beteckningen används på ett otillåtet sätt. Det föreslås vidare att Justitiekanslern ska föra talan i dessa ärenden.

Rikssarkivet vill i detta sammanhang understryka betydelsen av att vitesförbudet verkligen kommer att bli avhållande och effektivt för att överträdelser inte ska inträffa. Det är därför bra att det inte föreskrivs någon högsta gräns för vitesbeloppets storlek.

Arkivbeständigheten är av stor betydelse för långtidsbevarandet av handlingar. Enligt arkivlagen (1990:782) ska handlingar framställas med materiel och metoder som är lämpliga med hänsyn till behovet av arkivbeständighet. Dessutom har Rikssarkivet utfärdat föreskrifter och allmänna råd om arkiv hos statliga myndigheter (RA-FS 2006:1 och RA-FS 1997:4). Varje myndighet ska ansvara för vården av sitt arkiv i enlighet med dessa bestämmelser.

Rikssarkivet har även tagit fram en rapport (2008:1) som sammanfattar regler om framställning, hantering, förvaring och vård av pappershandlingar.

Utredningen föreslår på samma sätt att nuvarande straffbestämmelse (böter) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar ersätts med vite, och att allmän domstol kan förbjuda fortsatt användning.

Nu föreslås istället för böter möjlighet att väcka talan vid domstol, rätt till ersättning till den vars beteckning kränkts och utfärdande av förbud vid vite.

Enligt utredningens mening är dessa sanktioner mer effektiva än straffrättsliga bestämmelser, där uppsåt eller oaktsamhet måste styrkas.

I Riksskaldet ingår också den Heraldiska nämnden som ansvarar för statens heraldiska verksamhet och särskilt ska se till att vapen eller heraldiska emblem som syftar på staten eller statsmyndigheterna utförs i enlighet med heraldiska normer. Riksskaldet ska också verka för att bestämmelser om Sveriges flagga följs.

Användande av skyddade beteckningar och symboler kräver således tillstånd och den Heraldiska nämnden har till uppgift att avge yttranden i dessa ärenden.

Namnet är således Heraldiska nämnden, och inte statens heraldiska nämnd som det står i betänkandet (betänkandets del 1 s.35).

Riksskaldet är således den myndighet som är sakkunnig inom detta område och i praktiken bedriver en tillsynsverksamhet.

Riksskaldet finner således sammanfattningsvis att de överväganden och förslag som lämnas av utredningen är väl avvägda och har inget att invända mot att de genomförs.

Beslutande i detta ärende har varit riksskaldvarien Björn Jordell. Närvarande vid ärendets slutliga handläggning har även varit statsheraldikern Henrik Klackenbergl och chefsjuristen Efw Westre Stövander, föredragande.

Björn Jordell

Efw Westre Stövander